

MEGHÍVOTT ÜNNEPI PLENÁRIS ELŐADÓ A MTNE 24. FÓRUMÁN

DR. KOSZTOLÁNYI GYÖRGY a Pécsi Tudományegyetem professor emeritusa, az MTA alelnöke. Kosztolányi György több mint fél évszázada gyermekgyógyászként került kapcsolatba a humángenetikával. Pályája során közvetlen tapasztalatokat szerzett az alapvető genetikai laboratóriumi technikák területén, és közel harminc évvel ezelőtt a Pécsi Orvostudományi Egyetemen saját koncepció alapján önálló

genetikai intézetet alapított, amelyet nyugdíjba vonulásáig vezetett. Tudományos és szakmai közéleti munkásságát számos hazai és nemzetközi feladat jellemezte. Több éven keresztül tagja volt a magyar és az európai humángenetikai társaságok vezetőségének. Nyolc évet töltött az UNESCO-ban, ahol aktívan részt vett a Nemzetközi Bioetikai Bizottság két alapvető genetikai dokumentumának megfogalmazásában. Emellett vezető szerepet vállalt a 2008-ban elfogadott, XXI/2008. számú „genetikai törvény” előkészítésében is. Államtitkári megbízottként szervezte a magyar Ritka Betegség Nemzeti Program kidolgozását, és több mint húsz éve irányítja azt a tudományos bizottságot, amely a humángenetikai és reprodukciós kutatási projektek szakmai és etikai véleményezését végzi. Munkássága a klinikai genetika transzdiszciplináris fejlődésének egyik legjelentősebb hazai és nemzetközi példáját mutatja, ötvözve a tudományos kutatást, a betegellátást, a bioetikát és a jogalkotást.

A Magyar Tudomány Napja Erdélyben 24. fórumán elhangzó előadás:

Egy tudományág transzdiszciplináris evolúciója: klinikai genetika

Az előadás új tudományágak kialakulásának folyamatát járja körül a klinikai genetika, egy rendkívül intenzív tevékenység evolúciójának elemzésével. A tudományágak kialakulásával foglalkozó kevés forrásmunka szerint az egyes ágak legalább három pontban különböznek egymástól: van saját módszertanuk, saját tevékenységi területük és ismeretelméletük. Jelen előadás hat olyan kritériumot vizsgál, amelyek a tevékenység megkülönböztető sajátosságát, egyéb területektől való különbözőségét jelenítik meg. Az elemzés arra a következtetésre jut, hogy a klinikai genetika kétségen kívül önálló tudományágnak tekinthető. Továbbmenve, a klinikai genetika túlterjed az orvosi diagnosztika tevékenységi körén. Több tudományág paralel fejlődése során, a tudományágak egymásra épülésével, egy kvázi evolúciós folyamatban a klinikai genetika transzdiszciplináris gondolatkörré alakult. A klinikai genetika transzdiszciplináris jellegét figyelembe kell venni a kutatási projektek tervezésekor és bírálatakor, oktatási portfóliók összeállításakor és a szakpolitikai érdekérvényesítés során.